



Centar za razvoj nevladinih organizacija CRNVO

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

2018

O nama

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO) je neprofitna, nevladina organizacija koja je osnovana i registrovana u septembru 1999. sa ciljem da unaprijedi položaj nevladinih organizacija u Crnoj Gori i otvoriti put ka većoj demokratizaciji države i društva uopšte.

Misija

Misija CRNVO je da pruži podršku razvoju nevladinih organizacija u Crnoj Gori i doprinese stvaranju adekvatnog okvira za učešće građana i nevladinih organizacija u pitanjima javne politike i razvoju civilnog društva. Naša vizija je Crna Gora kao demokratsko i građansko društvo, društvo razvijene vladavine prava i aktivnih građana u kojem nevladine organizacije igraju važnu ulogu u pitanjima društvenog razvoja.

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO) od svog osnivanja 1999. godine, aktivno radi na jačanju kapaciteta civilnog društva i stvaranju povoljnog okruženja za njegovo djelovanje, sa fokusom na pravni okvir, civilni dijalog i javno finansiranje.

PROGRAMI



Program za unaprijeđenje pravnog i institucionalnog okvira za djelovanje OCD

Program za unaprijeđenje pravnog i institucionalnog okvira za djelovanje OCD ima za cilj uspostavljanje i unapređenje saradnje sa javnom upravom, odnosno Vladom i lokalnim samoupravama, kao i sa medjunarodnim vladinim i nevladim organizacijama i EU. Kroz ovo odjeljenje se stvara održivi okvir za uticaj NVO na Vladine i sektorske politike, kao i na politike lokalnih samouprava. Unaprijeđuje se okvir za učešće građana u kreiranju strateških i sektorskih politika i poboljšava nivo implementacije zakona i javnih politika. Samim tim, utiče se i na povećanje transparentnosti rada Vlade i lokalnih samouprava. Pored ovoga, u okviru djelatnosti ovog sektora je i unaprijeđenje saradnje sa EU i medjunarodnim vladinim i nevladim organizacijama i obezbjeđivanje učešća NVO u projektima koje oni realizuju.

Program za razvoj filantropije i društvenu odgovornost preduzeća

Program za razvoj filantropije i društvenu odgovornost preduzeća ima za cilj kreiranje raznolikih strategija za finansiranje nevladinih organizacija i njihovih aktivnosti. U okviru ovog programa razvijaju se modeli samofinansiranja nevladinih organizacija, kao i šeme za finansiranje NVO iz privatnog sektora i drugih izvora, donatora. Iz tog razloga se posebna paznja Poklanja uspostavljanju i unaprijeđenju saradnje NVO sa privatnim sektorom i razvijanju kulture filantropije i društveno odgovornog poslovanja i ponašanja.

Program za pružanje informacija i savjeta

Program za pružanje informacija i savjeta –čiji je cilj koordinacija usluga koje CRNVO pruža i upravljanje ljudskim resursima. Ovo odjeljenje se bavi i povećanjem učešća NVO u realizaciji servisa iz domena rada državne i lokalne uprave. Samim tim što je odgovoran za obezbjeđivanje servisa, ovaj program snosi veliki dio odgovornosti za samoodrživost CRNVO-a. Ključne aktivnosti odjeljenja su i proširenje i unaprijeđenje tima trenera CRNVO, pripremanje programa treninga, organizovanje alternativnih vidova obrazovanja itd. Kada je u pitanju upravljanje ljudskim resursima ovaj sektor zadužen je i za poboljšanje kvalifikacija i specijalizacija osoblja.



Program za jačanje kapaciteta

Ključne aktivnosti ovog odjeljenja su izgradnja i unaprijedjenje kapačiteta nevladinog sektora u Crnoj Gori, odnosno realizacija onoga što stoji u samom nazivu naše organizacije. Cilj ovog programa je poboljšanje sposobnosti NVO-a u implementaciji projekata i organizacijskom menadžmentu.

Program za dobro upravljanje

Ovim programom želimo doprinijeti uspostavljanju transparentne i odgovorne javne uprave koja kao takva obezbjedi visok kvalitet javnih usluga i efektivno upravlja javnim resursima. Razvijanje javnih politika koje su usklađene sa evropskim standardima, monitoring primjene javnih politika i zalaganje za njihovo unaprjeđenje kao i jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta organa javne uprave za sprovođenje reformskih politika biće ključni mehanizmi za ostvarivanje promjena u okviru ovog programa. Pritom, Reforma javne uprave, borba protiv korupcije na nacionalnom i lokalnom nivou i zaštita zviždača (eng.whistleblowers) su samo neke od oblasti koji će biti u fokusu pažnje naših aktivnosti.

Program za istraživanje i analize

Ovim programom želimo pružiti relevantna istraživanja i analize koje će doprinijeti unaprjeđenju održivosti organizacija civilnog društva u Crnoj Gori. Istraživanja stavova javnog mnjenja o organizacijama civilnog društva, analiza pravnog i političkog okvira za djelovanje civilnog društva te analiza donatorskih politika kao mehanizam podrške razvoju civilnog društva su samo neke od oblasti koje će biti u fokusu ovog programa. Takođe, istraživanjima i analizama biće obuhvaćene i različite tematske oblasti koje tangiraju pitanja kvaliteta saradnje organizacija civilnog društva, kao i njihovu saradnju sa javnim i biznis sektorom.

Korisnici

Korisnici Centra, direktni i indirektni, su: nevladine organizacije, građani, mediji, donatori, volonteri, lokalna samouprava, državna uprava i privredni subjekti.

Pravila korišćenja CRNVO e-mail liste

CRNVO e-mail lista uspostavljena je 2001. godine u cilju razmjene informacija između NVO ali i informacija koje se odnose na okruženje u kojem djeluju NVO u Crnoj Gori. E-mail lista treba da omogući bolje informisanje o dostupnim konkursima, javnim raspravama, mogućnostima učešća u tijelima koje fomiraju institucije javnog sektora, zakonskim obavezama NVO, dostupnim obukama, događajima koje organizuju NVO, inicijativama, i o drugim informacijama od značaja za NVO.

Poseban cilj uspostavljanja CRNVO e-mail liste je podsticanje dijaloga između korisnika, razmjena mišljenja i stavova u vezi sa pitanjima koja se odnose na rad i djelovanje NVO.

Korisnici CRNVO e-mail liste su dominantno NVO ali i druga pravna i fizička lica koja su zainteresovana da dobijaju i plasiraju informacije u vezi sa NVO.

2018 U BROJKAMA

Naše obuke je prošlo

185

predstavnika/ce NVO i javnih
institucija

Imali smo više od

500

poziva za Help Desk usluge

Dodijelili smo

Organizovali smo

57,546.30
EUR

za 10 projekata organizacija
civilnog društva

8

javnih događaja namijenjenih
gradanima,
predstavnicima/cama NVO i
javnih institucija

RESURSNI CENTAR

ZA ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA

Donator: Evropska unija - 491,976.48 Eur

Resursni centar za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori predstavlja zajednički projekat Centra zarazvoj nevladinih organizacija (CRNVO) i naših partnera CRNVO lokalnih resursnih centara: NVO Bonum iz Pljevalja, NVO Nada iz Herceg Novog, Novi horizont iz Ulcinja i Bjelopoljskog demokratskog centra a koji je podržan od strane Evropske unije. Saradnici na projektu su Ministarstvo javne uprave, Kancelarija za evropske integracije kao i Zajednica opština Crne Gore.

Resursni centar kao novi format u okviru naše organizacije će naredne tri godine, tokom ovog projekta predstavljati servisni centar za svakodnevnu podršku svim organizacijama civilnog društva, ali i pojedincima aktivistima i aktivistkinjama u vidu programa za jačanje kapaciteta, help-desk usluga, istraživanja, organizovanja javnih skupova, sajmova i konferencija i sličnih aktivnosti. Paralelno sa pružanjem čitavog niza usluga, radićemo na zakonskim i drugim izmjenama, koje omogućavaju nesmetan rad NVO, i intezivno tražiti primjenu tih rješenja.

Opšti cilj Resursnog centra je osnažene organizacije civilnog društva koje aktivno doprinose razvoju participativne demokratije u Crnoj Gori. Dok je specifčni cilj RC-a poboljšati kapacitete organizacija civilnog društva kako bi bili efkasni, odgovorni i nezavisni akteri i doprinijeti kreiranju okruženja koje pogoduje razvoj civilnog društva.

U okviru Resursnog centra za organizacije civilnog društva biće organizovan niz programa za jačanje kapaciteta, veliki broj javnih događaja i sastanaka. Uporedno organizacije civilnog društva imaju pravo da koriste help desk usluge Resursnog centra za organizacije civilnog društva kao i usluge lokalnih resursnih centara.

Resursni centar ostaje otvorena prva adresa svim organizacijama civilnog društva i pojedincima koji planiraju da u formi udruženja i organizacija doprinesu razvoju društva u svim segmentima.



#DomAktivizma
Više na www.crnvo.me



RESURSNI CENTAR
Centar za razvoj nevladinih organizacija



PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Uspostavljanje Savjetodavnog odbora Resursnog centra
- Kreiranje vodiča za pružanje usluga organizacijama civilnog društva od strane konzorcijuma resursnog centra (nacionalni i lokalni resursni centri)
- Organizovanje programa obuke lokalnih resursnih centara za pružanje usluga
- Pruzanje standardizovanih servisa podrske na nacionalnom i lokalnom nivou
- Pruzanje PR podrske OCD
- Objavljivanje E-magazina za OCD
- Kreiranje baze podataka dobitnika CSF grantova
- Potpisivanje Sporazuma o saradnji sa CG Akademijom nauke i umjetnosti
- Definisanje i objavljivanje godišnjih kataloga obuka za OCD
- Mentorska podrška OCD u podnošenju inicijativa, komentara i sugestija o javnim politikama
- Kreiranje analiza vezanih za učešće OCD u procesima donošenja odluka na nacionalnom i lokalnom nivou
- Kreiranje analize u vezi sa javnim finansiranjem OCD
- Sprovođenje istraživanja u vezi sa povjerenjem građana u OCD
- Organizovanje konferencije o podsticajnom okruženju za



HELP DESK USLUGE NACIONALNI I LOKALNI RESURSNI CENTRI

Nacionalni resursni centar i lokalni resursni centri pružaju pravne, finansijske i PR usluge svim organizacijama civilnog društva. Podrška će biti omogućena u komunikaciji sa help desk menadžerom, lokalnim resursnim centrima i pravnom i finansijskom službom. Putem: sastanka, e-mail, telefonski, putem društvenih mreža

KATALOG OBUKA

- 9 treninga za male i nedovoljno razvijene organizacije
- 9 treninga za srednje razvijene organizacije
- 2 treninga za NVO dobitnice granta kroz CSF program
- 5-dnevni program jačanja kapaciteta za OCD koje pružaju podršku drugim stranama
- 6 treninga za mreže nevladinih organizacija

AKTIVNOSTI U BROJKAMA

- 12 izdanja E-magazina
- 2 posebna web sajta
- 6 konsultacija sa OCD
- 9 treninga za male i nedovoljno razvijene NVO
- 9 treninga za srednje razvijene NVO
- 2 sajma NVO EXPO u 2019. i 2020. godini
- 2 foruma donatora u 2019. i 2020. godini
- 2 godišnje konferencije o statusu NVO u crnogorskom društву- Podsticajni okvir za rad nevladinih organizacija



AKTIVNOSTI SPROVEDENE U 2018. GODINI.

Savjetodavni odbor Resursnog centra za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori

U cilju uključivanja svih relevantnih aktera i osiguranja učešća svih relevantnih institucija u radu resursnog centra, uspostavljen je Savjetodavni odbor sa zadatkom savjetovanja, pružanja podrške određenim aktivnostima ali omogućavanja interne evaluacije projekta i pojedinih aktivnosti.

Imajući u vidu potrebu da tijelo bude reprezentativno, zainteresovane strane koje imaju svoje predstavnike u odboru su: Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori, Ministarstvo javne uprave, Kancelarija glavnog pregovarača, predstavnik UNDP-a odnosno predstavnik ReLOAD projekta, Zajednica opština Crne Gore, 2 lokalno orijentisane NVO-i 1 razvijena nacionalna NVO i predstavnik CRNVO-a kao vodećeg aplikanta. Savjetodavni odbor ne samo nadgleda rad RC-a, već i osigurava dopunu njegovog rada sa relevantnim projektima kao što su Tehnička pomoć Nacionalnoj kancelariji za saradnju sa NVO, TACSO faza III i projekat ReLOAD koji implementira UNDP koji se bavi sa transparentnom raspodjelom javnih fondova za OCD.T

3 obuke za lokalne resursne centre

Kako bi prenijeli praktična znanja i na taj način osigurali nadogradnju kapaciteta lokalnih resursnih centara za rješavanje upita, problema i zahtjeva od lokalnih organizacija civilnog društva i u cilju predstavljanja Vodiča za pružanje usluga organizacijama civilnog društva, CRNVO je organizovao 3 obuke za lokalne resursne centre. Teme obuka su bile: Pružanje usluga, uključujući pravni, finansijski, komunikacijski aspekt odredbi o uslugama; Predstavljanje vodiča za pružanje usluga organizacijama civilnog društva; upravljanja projektima; inicijative i javne politike.



Vodič za pružanje usluga organizacijama civilnog društva

Da bi se u potpunosti standardizovale help desk usluge na nacionalnom i lokalnom nivou i da bi se obezbijedio isti kvalitet podrške, istovremeno pružanje podrške i visok nivo zadovoljstva korisnika help desk usluga, kreiran je vodič za pružanje usluga. Vodič sadrži informacije o katalogu usluga koje pružaju nacionalni i lokalni resursni centri, načinima kako ih pružaju, savjetima za komunikaciju i alatima za pružanje ovih usluga i obrazaca koji sadrže povratne informacije. Vodič je kreiran u elektronskoj formi i na crnogorsskom jeziku dostupan na linku <https://bit.ly/2Mz2nYF> a na albanskom jeziku na linku: <https://bit.ly/2HxJDK9>

E-magazin za organizacije civilnog društva

U cilju promovisanja rada organizacija civilnog društva među svim relevantnim akterima i široj javnosti, konzorcijum Resursnog centra će objavljivati E-magazin svakog trećeg mjeseca naredne 3 godine. E-časopis će se sastojati od viesti vezanih za OCD, intervjuja sa stipendistima iz programa CSF, predstvincima Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i predstvincima EU, uspješnih priča o projektima CSF-a, informacija o radu organizacija civilnog društva iz regionali i Evrope i informacija o radu Resursnog centra. E-magazin će biti objavljen na sajtu i preko društvenih mreža članova konzorcijuma RC. Prvi broj E-magazina dostupan je na linku: <https://bit.ly/2si0Blcplaceholder>

MOJA ZAJEDNICA SNAŽNA ZAJEDNICA



Donator: Evropska unija - 221.598,94 eura

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO) je u septembru 2017. godine započeo realizaciju projekta „Moja zajednica-Snažna zajednica“ u partnerstvu sa NVO Aktivnom zonom iz Prijestonice Cetinje i Udruženjem za razvoj civilnog društva iz Bijelog Polja. Saradnici na projektu su: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština Crne Gore, Prijestonica Cetinje i Opština Bijelo Polje. Direktne ciljne grupe su: lokalne nevladine organizacije (70), lokalni službenici (40), 40 odbornika iz 2 lokalne samouprave. Projekat finansira Evropska unija posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, u okviru IPA programa za razvoj civilnog društva 2016 -Civil Society Facility Programme 2016, Montenegro. Opšti cilj projekta je da osnaži organizacije civilnog društva (OCD) da doprinesu socijalnom, ekonomskom i političkom razvoju lokalne zajednice u Crnoj Gori.

Specifični cilj projekta je unaprijeđeno učešće OCD-a kao nezavisnih, stručnih aktera u procesu donošenja odluka i kreiranju lokalnih politika.

Rezultati koji će biti ostvareni realizacijom ovog projekta su:

Unaprijeđen pravni okvir za veće učešće OCD-a u donošenju odluka na lokalnom nivou, u skladu sa najboljim EU praksama i standardima; Osnaženi kapaciteti OCD-a za zastupanje građanskih potreba i transparentnošću i odgovornošću lokalnih samouprava; Poboljšan kvalitet rada, produkata i usluga lokalnih NVO u skladu sa ISO standardom 9001.

Ključne projektne aktivnosti su:

- Organizovanje prethodnih konsultacija sa lokalnim službenicima, NVO i građanima u cilju izradu lokalne legislative koja reguliše učešće građana i NVO u donošenju odluka;
- Organizovanje dvije dvodnevne radionice za 40 lokalnih službenika o aktima koji regulišu učešće građana i NVO na lokalnom nivou;
- Organizovanje tri dvodnevne radionice za predstavnike lokalnih NVO o aktima koji regulišu učešće građana i NVO na lokalnom nivou;
- Organizovanje tri foruma sa građanima iz tri crnogorske regije o aktima koji regulišu učešće građana u donošenju odluka;
- Formiranje i rad radne grupe na kreiranju modela akata koji regulišu učešće građana i NVO u donošenju odluka i saradnju sa NVO na lokalnom nivou;
- Pilotiranje usvajanja modela u opštinama Bijelo Polje i Cetinje;
- Organizovanje Re-granting procedure: Dodjela grantova za projekte lokalnih NVO na teme učešća NVO i građana u radu lokalne samouprave, transparentnost i odgovornost na lokalnom nivou (Program Moja zajednica – Snažna zajednica);
- Organizovanje tri informativne sesije o grant pozivu „Tvoja zajednica-Snažna zajednica“ u tri crnogorske regije za lokalne NVO;
- Organizovanje selekcione procedure pristiglih aplikacija na grant poziv „Tvoja zajednica-Snažna zajednica“;
- Organizovanje ceremonije dodjele ugovora sa dobitnicima grantova u okviru grant poziva „Tvoja zajednica-Snažna zajednica“;
- Organizovanje programa izgradnje kapaciteta za NVO-korisnike grantova u okviru poziva „Moja zajednica-Snažna zajednica“ o javnom zastupanju, strateskom planiranju i organizacionom menadžmentu, upravljanje projektima, komunikacijama i PR;
- Promocija ISO standarda za predstavnike NVO i organizovanje procesa ISO standardizacije za 3 NVO –korisnike malih grantova u okviru grant programa, Moja zajednica-Snažna zajednica“.

AKTIVNOSTI SPROVEDENE U 2018. GODINI

Dvije dvodnevne radionice za 45 lokalnih službenika

CRNVO je uz podršku Zajednice opština i Ministarstva javne uprave organizovao dvije radionice u Budvi i Kolašinu, u januaru i februaru 2018. godine i na njima je učestvovalo 45 lokalnih službenika iz svih crnogorskih opština. Cilj radionica je bio da se dobiju komentari, inputi i sugestije od lokalnih službenika o primjeni ovih pravnih akata, njihovim nedostacima u praksi, kao i da se identifikuju preporuke za njihovo unaprjedjenje.

Na radionicama su definisane konkretnе preporuke u odnosu na šest postojećih lokalnih odluka koje regulišu učešće lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, učešće NVO predstavnika u radu radnih grupa, finansiranje NVO programa i projekata, dodjelu zemljišta i prostorija od strane opština na korišćenje NVO i funkcionisanje instituta „slobodna stolica”.

Tri dvodnevne radionice za predstavnike lokalnih NVO

Tokom marta i aprila 2018. godine, organizovane su tri radionice u Tivtu, Beranama i Podgorici na njima je učestvovalo ukupno 57 predstavnika/ca NVO. Cilj radionica je bio dobijanje inputa i sugestija od lokalnih NVO o primjeni pravnih akata kojima je regulisano učešće građana i predstavnika NVO u procesu donošenja odluka.

Tri foruma sa građanima iz tri crnogorske regije

CRNVO je sa partnerima Udruženjem za razvoj civilnog društva (URCD) i NVO Aktivna zona, tokom aprila i maja mjeseca organizovalo tri foruma u Kotoru, Podgorici i Bijelom Polju. Cilj foruma bio je pokretanje diskusije između predstavnika lokalne samouprave, građana i nevladinih organizacija i drugih aktera o mogućnostima za učešće građana u procesu donošenja odluka mimo izbornog ciklusa. Forum je podrazumijevao i pokretanje debate o stepenu informisanja građana o svojim pravima, kao i o dosadašnjoj komunikaciji između građana i lokalne samouprave.



Kreiranje modela akata o učešću građana i NVO u donošenju odluka i saradnju sa NVO na lokalnom nivou

Radna grupa je formirana u aprilu 2018. godine i njeni članovi su predstavnici Ministarstva javne uprave, Zajednice opština, CRNVO-a, Aktivne Zone, URCD-a. Radna grupa ima ukupno 5 članova sa 1 posmatračem koji će obezbjediti tehničku podršku grupi. Članovi radne grupe imaju zadatak da pripreme 5 modela akata iz sljedećih oblasti:

- učešće građana u radu lokalne samouprave;
- imenovanje predstavnika NVO u radnim grupama i tijelima lokalne samouprave;
- finansiranje projekata i programa NVO od javnog interesa iz budžeta opštine;
- dodjela zemljišta i prostorija od strane opštine na besplatno koriscenje NVO;
- korišćenje instituta "slobodne stolice" za NVO-mehanizam za učešće predstavnika NVO u plenarnom radu lokalnih skupština.

Radna grupa je u period od aprila do decembra 2018. godine pripremila 6 modela odluka: Model Odluke o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, Model Odluke o učešću NVO predstavnika u radnim grupama, Model Odluke o uslovima i postupku finansiranja projekata i programa nevladinih organizacija, Model Odluke o dodjeli prostora nevladinih organizacijama na besplatno korišćenje, Model Odluku o Savjetu za saradnju lokalne samouprave sa nevladnim organizacijama i Model Aneksa Poslovnika Skupštine Opštine.

Organizovanje Re-granting procedure

CRNVO je 19. januara 2018. godine objavio konkurs za dodjelu grantova za projekte lokalnih NVO u Crnoj Gori u okviru programa dodjele grantova „Moja zajednica – Snažna zajednica“.

Poziv za dostavljanje prijedloga projekata u okviru programa dodjele grantova „Moja zajednica – Snažna zajednica“ je objavljen na sajtu <https://bit.ly/2ROV6sK>, www.urcd.me i www.aktivnazona.me, kao i putem štampanih i elektronskih medija.

Opšti cilj konkursa bio je jačanje participativne demokratije kroz osnaživanje civilnog društva da aktivno učestvuje u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou i stimulisanje podsticajnog pravnog i finansijskog ambijenta za civilno društvo. Pravo prijave na konkurs imale su nevladine organizacije koje ispunjavaju sljedeće kriterijume:

- Da su u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama registrovane u Crnoj Gori, najmanje godinu dana prije objavljivanja javnog poziva;
- Da djeluju na lokalnom nivou;
- Da im je godišnji prihod u 2016. godini bio veći od 10 000€;
- Da organizacija nije direktni korisnik sredstava programa „Civil Society Facility Montenegro Programme IPA 2016“. Ovo ograničenje se odnosi na organizacije koje su koordinatori/nosioци projekata podržanih kroz IPA 2016 CSF, kao i na partnerske organizacije.

Maksimalni iznos sredstava koja su mogla biti odobrena za pojedinačne projekte u okviru ovog javnog poziva iznosila su 6.000,00€. Minimalni iznos sredstava koja su mogla biti odobrena za pojedinačne projekte u okviru ovog javnog poziva iznosila su 5.000,00 €. Svi podržani projekti moraju obezbijediti sufinsaniranje iz drugih izvora, u iznosu od najmanje 10% od ukupnog iznosa granta.

Organizovanje selekcione procedure pristiglih aplikacija na grant poziv „Moja zajednica-Snažna zajednica“

U okviru poziva za dostavljanje prijedloga projekata za projekte lokalnih NVO u Crnoj Gori, za program dodjele grantova „Moja zajednica-Snažna zajednica“, pristigle su 22 aplikacije.

Rok za dostavljanje aplikacija na konkurs je bio 20.02.2018. do 16h. Evaluaciona komisija koja je izvršila provjeru pristigle dokumentacije i utvrdila listu nevladinih organizacija čija je projektna dokumentacija ispunila osnovne kriterijume konkursa i koje su dostavile tražene informacije blagovremeno i potpuno. Lista je objavljena na sajtu CRNVO-a i partnera.

Evaluaciona komisija je donijela 26.marta 2018. godine odluku o dodjeli grantova, kojom je podržano ukupno 10 projekata u ukupnom iznosu od 57,546,30 eura. Evaluaciona komisija je donijela odluku nakon sprovedene druge faze evaluacije aplikacija, u kojoj je ocijenila ukupno 18 projekata, koji su prošli prvu fazu evaluacije, odnosno koji su podržani svom propisanom, neophodnom dokumentacijom. Evaluaciona komisija ocjenjivala je projekte u skladu sa evaluacionom bodovnom listom i u odnosu na ostale specifičnosti konkursa, predstavljene u Vodiču za aplikante.

Podržani su sljedeći projekti:

Organizovanje tri informativne sesije

Nakon objavlјivanja poziva za dodjelu grantova, CRNVO projektni tim je uz podršku lokalnih partnera organizovao umjesto planiranih tri, četiri informativne sesije u cilju predstavljanja poziva lokalnim NVO. Sesije su predstavljale su jedinstvenu priliku da privuku veći broj lokalnih NVO, koje će se u neformalnoj atmosferi osjećati otvoreniјe i slobodnije da dobiju informacije o pozivu, postavljaju pitanja itd. Sesije su organizovane prema sljedećem rasporedu:

Kotor, 25. januar u 11h u hotelu Vardar (Trg od Oružja, Stari grad);
 Nikšić, 29. januar u 11h u hotelu Jugoslavija (Danila Bojovića bb);
 Bijelo Polje, 31. januar u 11h u hotelu Franca (Muniba Kučevića);
 Ulcinj, 01. Februar u 11h u prostorijama „Novi horizont“.



NAZIV ORGANIZACIJE	NAZIV PROJEKTA	GRANT
NVO Bjelopoljski demokratski centar	Aktivna uloga nevladinih organizacija-put do boljeg razvoja lokalne zajednice	5.931,90
NVO „Lovćen”	Strateško planiranje po mjeri mlađih	5.070,00
SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Ulcinj	Uspostavljanje efikasnog tretmana i zaštite žena i djece žrtava nasilja	5.947,20
Regionalna razvojna agencija - Ulcinj Biznis Asocijacija	Snažan civilni sektor Ulcinja za bolju životnu sredinu	5.391,00
Centar za multimedijalnu produkciju CEZAM	Glavni grad po mjeri građana	5.881,50
Otvoreni centar „Bona Fide”	Poštovanje ženskih ljudskih prava-odgovornost zajednice	5.951,70
Ženska akcija	Lokalni mediji protiv diskriminacije	5.610, 00
NVO Morakovo	Unapređenje učešća građana i lokalnih NVO u procesu kreiranja i implementaciji lokalnih javnih politika ruralnog dijela Opštine Nikšić	5.823, 00
Udruženje hendikepiranih „Srce”	Uklanjanje barijera i predrasuda-lokalni akcioni plan za OSI 2018-2022	6.000,00
NVO „Da zazivi selo”	Lokalni agrobudžet iz ugla poljoprivrednih proizvođača	5.940,00

Program izgradnje kapaciteta

Dobitnici grantova imali su priliku da nakon potpisivanja ugovora, u periodu od maja do jula 2018. godine pohađaju program izgradnje kapaciteta. Program je organizovan za NVO koje su korisnici grantove, neposredno prije implementacije njihovih projekata. Program izgradnje kapaciteta se sastojao od četiri treninga koji su neophodni za efikasno sprovođenje projekata svake NVO koja je dobila grant.

Prvi trening održan je od 23-24. aprila 2018. godine u hotelu Palas na temu «Projektno upravljanje». Cilj ovog treninga je bio poboljšanje znanja predstavnika organizacija koje su do bile grantove o pravilima upravljanja projektima koje će realizovati u narednom periodu. Učesnici treninga su unaprijedili svoja znanja o programske i finansijskim pravilima projektnog upravljanja, o monitoringu i evaluaciji projekata, kao i o programske i finansijskom projektnom izvještavanju. Trening je posebno bio fokusiran na praktična znanja koja će predstavnici NVO moći da primijene u svojim projektima. Treningu je prisustvovalo 20 predstavnika NVO-dobitnica grantova.

Drugi trening održan je u Kolašinu od 10-11.maja 2018. godine na temu komunikacijama i PR. Učesnici su imali mogućnost da rade u grupama na praktičnom pristupu o njihovim komunikacionim vjestinama, vjestinama vodjenja intervjua itd.

Treći trening je organizovan u Ulcinju, u periodu od 24-25. maja 2018. godine na temu javno zastupanje. Poseban značaj ovog treninga se ogleda u tome što su polaznici imali priliku da na osnovu identifikovanih ključnih problema u svojim opština razviju lokalne akcione planove za zastupanje i lobiranje u cilju njihovog rješavanja.

Poslednji trening u ovom programu organizovan je u Budvi od 13-16.juna. Njegovi ciljevi bili su da poboljša znanje NVO o važnosti procesa strateškog planiranja za dugoročnu održivost i glavnim koracima pri kreiranju strateških dokumenata, kao i o pravilima organizacionog menadžmenta. Tokom praktičnog rada, dobitnici grantova su radili na izradi nacrta strateških planova svojih organizacija.



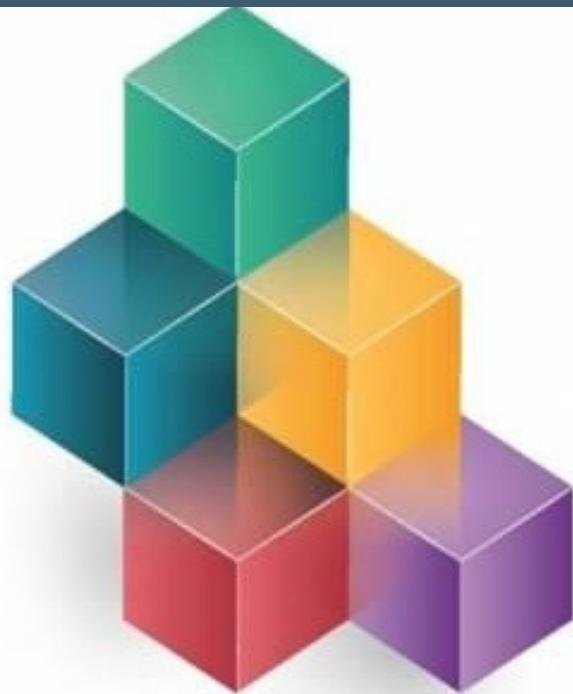
Monitoring posjeta 10 NVO korisnicima "Moja zajednica - Jaka zajednica" grantova

Grant menadžer CRNVO-a i finansijski menadžer posjetili su u period od avgusta do novembra svaku NVO - dobitniku granta. Pored toga, organizovana su 2 sastanka sa NVO koje su korisnice grant programa kako bi se analizirao napredak, upoznali se sa mogućim administrativnim i organizacijskim problemima itd. Nakon sastanka, pripremljeni su izvještaji o rezultatima monitoring posjeta koji su proslijeđeni svim organizacijama, sa detaljnim preporukama za efikasniju implementaciju projekata.

Jednodnevni re-granting forum "Moja zajednica - jaka zajednica"

Kako bi se mjerili efekti svih prethodnih i tekućih procesa re-grantinga, CRNVO je organizovao jednodnevni forum u Podgorici koji se bavio temom re-grantinga i koji se koristio kao platforma za razmjenu informacija i uspjesnih iskustava, ali i za kreiranje preporuka za buduće pozive u ovoj oblasti. Forumu je prisustvovalo 70 učesnika- organizacija koje su sprovodile regranting programe, korisnici re-granting poziva, predstavnici CRNVO-a i partnera itd.





Civilno društvo za početnike

CIVILNO DRUŠTVO ZA POČETNIKE III

Donator: Ministarstvo sporta - 16,095.00 eur

Centar za razvoj nevladinih organizacija je u period od juna 2017. do juna 2018. godine, realizovao projekat "Civilno društvo za početnike III".

Opšti cilj projekta bio je povećati stepen uključenosti mladih u rad i djelovanje civilnog društva u Crnoj Gori.

Projektne aktivnosti su bile namjenjene mladima od 18-30 godina iz sjeverne i južne regije Crne Gore.

Rezultati projektnih aktivnosti imali su indirekstan uticaj na sve mlade u Crnoj Gori kroz podsticanje njihovog učešća, na nevladin sektor kroz jačanje kapaciteta njegovog važnog dijela-omladinskih organizacija, ali i na sve građane i građanke Crne Gore kroz promociju građanske participacije koja doprinosi poboljšanju procesa demokratizacije.

Specifični cilj projekta bili su: povećano znanje mladih ljudi o civilnom društvu i modelima

uključivanja u društvene procese i osnaženi kapaciteti mladih u pisanju i upravljanju projektima u cilju efikasnog i efektivnog uključivanja mladih u procese donošenja odluka.

Realizacija programa Škole za južnu regiju i realizacija programa Škole za sjevernu regiju.

Predavači na školi su bili predstavnici crnogorskog civilnog društva, akademski stručnjaci iz oblasti razvoja civilnog društva, kao i predstavnici biznis sektora. Sesije su bile koncipirane tako da uključuju teorijska predavanja, ali i prostor za rad u grupama, interaktivnost i razmjenu mišljenja među učesnicima. Polaznici/e škole su imali priliku da se upoznaju sa konceptom i važnošću civilnog društva, civilnim društvom u Crnoj Gori, ulogom civilnog društva u procesu evropskih integracija, ali i da dobiju uvid u civilno društvo iz ugla predstavnika Parlamenta, Vlade i biznis sektora. Poseban segment bio je posvećen predstavljanju važnosti građanskog aktivizma i volonterizma, kao i predstavljanje mogućnosti za uključivanje mladih u društvene procese.

PROGRAM ŠKOLE

CIVILNO DRUŠTOV ZA POČETNIKE III

Modul I

Dan I: Ideja civilnog društva i uloga civilnog društva u procesu demokratizacije

Polaznicima je predstavljen teorijski okvir koncepta civilnog društva, različita shvatanja tog pojma u smislu širine aktera koji zapravo spadaju u civilno društvo. Ovaj trening je težio da polaznicima predstavi mogućnosti na koje civilno društvo može da djeluje, pitanja na koja može da utiče, ali i i da definiše njegov opseg djelovanja.

Dan II: Civilno društvo u praksi

Predavanje je uključilo prenošenje iskustava istaknutih predstavnika civilnog društva. Cilj ove sesije bio je da polaznici vide kako to u praksi funkcioniše jedna nevladina organizacija, da se upoznaju sa njenim aktivnostima, ali i da razmijene mišljenja sa njenim predstavnicima.

U okviru treninga predstavljen je rad dvije nevladine organizacije, jedne sa dugogodišnjim iskustvom rada, te jedne lokalne omladinske aktivističke NVO. Ovaj segment imao je za cilj da pruži uvid u praktično djelovanje civilnog društva.

Trening na temu Civilno društvo u praksi – građanski aktivizam je uključio predstavljanje različitih načina učešća civilnog društva u procesima donošenja odluka. Bavio se dvostranom ulogom civilnog društva u smislu da mora saradivati sa državnim organima ukoliko želi postići neku promjenu i uticati na aktuelne javne politike.



Predavanje na temu Civilno društvo u procesu evropskih integracija – Pogled iz EU ugla – Kako Evropska unija vidi crnogorski civilni sektor? uključio je predavanja kroz koja se pokušao dati odgovor učesnicima na poziciju nevladinih organizacija u procesu evropskih integracija, kao i perspektive i izazove sa kojim se suočavaju u svom djelovanju u tom polju.

Dan III: Biznis sektor i civilno društvo-potencijali za saradnju

U okviru predavanja Biznis sektor i građansko društvo-potencijali za saradnju, predstavljene su mogućnosti za uspostavljanje i unapređenje saradnje. U okviru treninga težište je bilo na praktičnom radu u okviru kojeg su polaznici škole radili na razvijanju konkretnih ideja za saradnju sa biznis sektorom.

Socijalno preduzetništvo kao potencijal za održivost nevladinih organizacija: Predavanje je imalo za cilj da predstavi koncept socijalnog preduzetništva kao biznis koncept za budućnost, kao i u poređenju sa tradicionalnim preduzetništvom.

Modul II petodnevног treninga bio je organizovan u vidu dvodnevног treninga koji je učesnicima omogućio sticanje konkretnih znanja potrebnih za izradu prijedloga projekata.

NEKA SE TVOJ GLAS ČUJE!



Neka se i tvoj glas čuje II

Donator: Ambasada Kraljevine Holandije u Beogradu sa 84,650.00 eur

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO) je u septembru 2018. započeo realizaciju projekta "Neka se čuje i tvoj glas", uz podršku Ambasade Kraljevine Holandije u Beogradu. Projekat je realizovan u saradnji sa Agencijom za sprječavanje korupcije.

Projekat ima za cilj stvaranje povoljnog okruženja za zaštitu zviždača u Crnoj Gori, kroz povećanje stepena znanja svih aktera u društvu, kako o zakonskim rješenjima vezanim za zaštitu zviždača u okviru Zakona o sprečavanju korupcije, tako i o značaju institucije zviždača za borbu protiv korupcije i demokratizaciju društva, što je ujedno bio i specifični cilj projekta.

Planirane aktivnosti su sledeće: Organizovanje dva jednodnevna predavanja za predstavnike državnih preduzeća, organizovanje šest predavanja za zaposlene u preduzećima i javnim ustanovama koje su osnovale opštine, organizovanje šest jednodnevnih edukativnih događaja - radionice za zaposlene u oblastima "za posebne rizike "- obrazovanje u tri crnogorska regiona, organizovanje šest jednodnevnih edukativnih događaja - radionice za zaposlene u oblastima,, od posebnog rizika "- zdravstvena zaštita u tri crnogorska regiona, sprovođenje istraživanja o motivaciji zaposlenih u javnom sektoru da izveštavaju o krivičnim djelima korupcije i nivo općeg znanja o uzbunjivačima, Priprema prijedloga praktičnih politika crnogorske i regionalne perspektive, Dan obilježavanja zviždača, Organizacija javne manifestacije za prezentaciju istraživanja i organizovanje panel diskusije.

U 2018. godini sprovedene su 2 jednodnevne radionica za 30 predstavnika/ca javnih preduzeca čiji je osnivač ili većinski vlasnik država.



UMREŽAVANJEM DO BOLJEG RADA

Donator: Evropska unija-145,059.95 eura

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO) je u januaru 2018.godine započeo realizaciju projekta „Umrežavanjem do boljeg rada“. Glavni nosilac ovog projekta je Udruženje mladih sa hendikepom UMHCG, a CRNVO je partner na projektu. Projekat je finansiran od strane Evropske unije posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, u okviru EIDHR programa. UMHCG je prepoznalo značaj učešća CRNVO-a, kao partnera u projektu, upravo zbog njegove uloge u jačanju kapaciteta NVO u Crnoj Gori i razvijenog trenerskog tima koji može pružiti adekvatnu podršku u programima jačanja kapaciteta članica Mreže OOSI. Saradnik na projektu je RTCG.

Ciljevi projekta su:

- Doprinos unapređenju kvaliteta života i položaja OSI u Crnoj Gori
- Veća uključenost OOSI u procesima kreiranja i sprovođenja javnih politika u oblasti invalidnosti na nacionalnom nivou.

Rezultati koji će biti ostvareni su formalizovanje Mreže organizacija osoba sa invaliditetom, formiranje mehanizma za praćenje primjene Strategije za zaštitu od diskriminacije lica s invaliditetom i promociju jednakosti i unaprijeđen nivo informisanja javnosti o značaju učešća OSI u procesima donošenja odluka.

Tokom 2018. godine realizovane su sljedeće projektne aktivnosti:

- Inicijalni sastanak za formiranje Mreže organizacija osoba sa invaliditetom Crne Gore;
- Koncipiranje i usvajanje Statuta Mreže OOSI;
- Predstavljanje mreže na konferenciji za medije;
- Trening za članice Mreže OOSI na temu strateškog planiranja;
- Trening za članice Mreže OOSI na temu monitoringa javnih politika u oblasti prava OSI;
- Trening za članice Mreže OOSI na temu mehanizama učešća OOSI u procesima odluka na nacionalnom nivou;
- Trening za članice Mreže OOSI na temu javnog zagovaranja;
- Trening za članice Mreže OOSI na temu pisanje predloga projekata;
- Studijska posjeta za članice Mreže u Briselu na temu razmjene dobre prakse i iskustva u oblasti prava OSI u zemljama EU;
- Organizacija redovnih kvartalnih tematskih sastanaka Mreže OOSI;
- Organizovanje onlajn pravnog savjetovališta;
- Formiranje tima članica Mreže koji će pratiti primjenu Strategij za zaštitu od diskriminacije lica s invaliditetom i promociju jednakosti;
- Trening za članice mreže na temu izrade izvještaja iz sjenke (shadow report);
- Sprovođenje istraživanja o primjeni Strategije za zaštitu od diskriminacije lica s invaliditetom;

Članstvo u radnim grupama

Savjet za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija



Vlada je 14. juna 2018. godine donijela Odluku o Savjetu za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija kojim predsjedava ministarka javne uprave, Suzana Pribilović.

Savjet vrši poslove koji se odnose na praćenje primjene Strategije unapređenja podsticajnog okruženja za djelovanje nevladinih organizacija 2018-2020., davanje mišljenja o nacrtima propisa, odnosno strateškim i drugim dokumentima koji se odnose na rad i razvoj nevladinih organizacija u Crnoj Gori, u cilju unapređenja podsticajnog okruženja za djelovanje nevladinih organizacija, davanje mišljenja u vezi sa primjenom propisa, odnosno strateških i drugih dokumenata koji se odnose na rad i razvoj nevladinih organizacija u Crnoj Gori. Konstitutivna sjednica kojom je predsjedavala ministarka javne uprave, Suzana Pribilović održana je 03. oktobra 2018. godine a nakon nje u 2018. godini održane su još dvije sjednice.

Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave Glavnog grada Podgorice



Predstavnica CRNVO- a, Lidija Knežević je članica je Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave Glavnog grada Podgorice. Savjet ima pravo da državnim organima, organima lokalne samouprave i javnim službama, odnosno svim subjektima koji pripremaju, donose ili neposredno primjenjuju propise, podnosi prijedloge za unaprjeđenje i razvoj lokalne samouprave, podizanje nivoa kvaliteta javnih usluga, zaštitu Ustavom i zakonom utvrđenih prava i dužnosti, kao i zaštitu sloboda i prava lokalnog stanovništva. Savjet takođe ima mogućnost podnošenja inicijativa za ocjenu ustavnosti i zakonitosti akata kojim se uređuju položaj, prava i dužnosti Glavnog grada i gradskih opština, utvrđuju prava i slobode lokalnog stanovništva ili regulišu javne usluge. Savjet je u toku 2018. godine održao 1 sjednicu na kojima je razmatrao i dao mišljenje o Programu uređenja prostora Glavnog grada za 2018. godinu.

Zajednički konsultativni odbor civilnog društva EU i Crne Gore (ZKO)



Radoš Mušović programski koordinator CRNVO-a član je Zajedničkog konsultativnog odbora civilnog društva EU i Crne Gore (ZKO). Ovaj Odbor osnovan je u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Crne Gore. ZKO omogućava organizacijama civilnog društva obije strane da prate napredak Crne Gore ka Evropskoj uniji, kao i da usvoje preporuke za obazrivost Vlade Crne Gore i institucija Evropske unije. Odbor se sastaje dva puta godišnje jednom u Crnoj Gori a jednom u Briselu. Na sastanku u Crnoj Gori u julu 2018. razmatrano je stanje pregovora o pristupanju Crne Gore EU u poglavljima koja se odnose na socijalnu politiku i zapošljavanje, s posebnim naglaskom na socijalna prava, slobodno kretanje radnika i stanje civilnog društva u Crnoj Gori. Sastanak u Briselu u decembru 2018. godine obilježila je razmjena informacija dvije strane o oblastima koje pripadaju pregovaračkom poglavju 3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, kao i rasprava o izazovima i napretku Crne Gore u oblasti migracija.

Članstvo u mrežama i koalicijama

Mreži za društvenu odgovornost i Tehnički komitet za društvenu odgovornost

Centar za razvoj nevladinih organizacija član je Mreže za društvenu odgovornost. Cilj formiranja Mreže je promocija i podizanje svijesti preduzeća, organizacija civilnog društva, državne administracije i najšire javnosti o konceptu društveno odgovornog poslovanja kao jednog od mehanizama za održivi razvoj. Osim predstavnika/ca NVO, Mrežu čine i predstavnici/e državnih institucija, univerziteta i poslovnih asocijacija.

Koalicija "Saradnjom do cilja"

CRNVO član je Koalicije "Saradnjom do cilja". Koalicija NVO - Saradnjom do cilja zalaže se za unaprjeđenje okvira za razvoj i rad nevladinog sektora u Crnoj Gori, unaprjeđenje odnosa sa Vladom Crne Gore, lokalnom samupravom, Skupštinom Crne Gore i privrednim subjektima, kao i poboljšanje programske i finansijske transparentnosti rada nevladinog sektora. Koalicija trenutno broji više od sto nevladinih organizacija iz cijele Crne Gore.

Više o mreži možete naći na linku <http://www.saradnjomocilja.org/>

Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN)

Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN) - inicijativa organizacija koje se bave razvojem civilnog društva iz 9 balkanskih država, koje se angažuju za osnaživanje civilnog društva na Balkanu putem deljenja i razvojem lokalnih praksi i koncepata kao i osnaživanjem karaktera civilnog društva.

Više o mreži možete pronaći na linku <http://www.balkancsd.net/>

Koalicija za zaštitu zviždača Jugoistočne Evrope

Kao prva regionalna inicijativa ove vrste, Koalicija okuplja aktiviste, novinare i stručnjake kako bi ojačala zakonska prava za zviždače i podržala njihove napore za postizanje pravde. Organizacije iz 12 zemalja u regionu, posvećene promovisanju slobodnog izražavanja i borbe protiv korupcije, natjerale su ovaj savez da unaprijedi učešće građana i ljudska prava.

Mi radimo na jačanju javne svesti, informišući društvo o bitnim doprinosima zviždača da poboljšaju transparentnost i odgovornost u vladama i korporacijama.

Zajedno sa našim direktnim akcijama, Koalicija služi kao platforma za razmjenu stručnosti i znanja s nevladnim organizacijama, kreatorima politika, aktivistima, istraživačima i drugima. Takođe, koordiniramo sa medijima da istražimo i objavimo priče o zviždačima.

Više o mreži možete pronaći na linku <https://see-whistleblowing.org/the-coalition/>